

Stanisław Głowa

"Ehe und Elternschaft nach dem Konzil", Jacob Davis, Aschaffenburg 1968 : [recenzja]

Collectanea Theologica 42/1, 210

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jakob DAVID SJ, *Ehe und Elternschaft nach dem Konzil*, Aschaffenburg, 1968, Paul Pattloch Verlag, s. 156.

Książka jest jednym z tomów wspomnianej poprzednio encyklopedii *Der Christ in der Welt*. Składa się z dwu zasadniczych części. W pierwszej największej miejsca zajmuje praktyczny komentarz do nauki o małżeństwie zawartej w *Konstytucji pastoralnej o Kościele w świecie współczesnym*. Poprzedzony jest interesującymi z punktu socjologicznego rozważaniami na temat historycznych przemian typów rodziny oraz jej trudności w społeczeństwach uprzemysłowionych. Dalej następuje studium zasadniczych cech małżeństwa, jak miłość i kwestia płodności. W części drugiej znajdujemy niemieckie tłumaczenie encykliki *Humanae vitae* i list pasterski niemieckich biskupów, którzy wyjaśniają tam swoje stanowisko w stosunku do tej encykliki i zawartej w niej nauki.

Wypowiedzi konstytucji duszpasterskiej i stanowisko biskupów niemieckich są zbyt dobrze znane z innych publikacji, aby tutaj obszerniej się tym zajmować. Tym natomiast, co czyni z tego dziełka pożyteczny przewodnik przy lekturze ustępów wspomnianej konstytucji, dotyczących małżeństwa, jest trzydziestoletnie doświadczenie pastoralne autora, teologa moralisty, na polu zagadnień małżeńskich i odpowiedzialnego rodzicielstwa. Stąd jego komentarz do poszczególnych numerów konstytucji (KDK 47—52) czy nawet poszczególnych jej zdań, jest rzeczowy, praktyczny, kładący nacisk na odpowiedzialność każdego indywidualnie człowieka przy zagadnieniu regulacji płodności i na obowiązek kształtowania sumienia zgodnie z coraz lepiej poznanym planem Bożym. Praktyczne uwagi autora na temat lepszego klimatu wychowawczego w rodzinie posiadającej więcej niż jedno dziecko, są w zgodzie ze spostrzeżeniami pedagogów i psychologów, iż „jedynaki” posiadają więcej skłonności do egoizmu niż dzieci rodzin wielodzietnych.

Miejscami jednak można się spotkać z niejasnościami w języku, np. jak rozumie to, że niekiedy okoliczności radzą stosować pewną przerwę (*eine Pause*, s. 79 n) w początku i rodzeniu dzieci. Książka nosi trochę znamieńko pośpiesznej pracy. Winna być nieco lepiej udokumentowana, do czego zobowiązuje umieszczenie jej w serii encyklopedycznej. Być może, iż ten problem zostanie podjęty w innej pozycji. Tutaj chodziło o szybkie zarządzenie aktualnym potrzebom. W takim razie można powiedzieć, że spełnia swe zadanie.

Ks. Stanisław Głowa SJ, Warszawa

Philippe LARERE, *Les grandes options de la vie. Attitudes humaines — attitudes chrétiennes*, Paris 1968, Editions du Centurion, s. 207.

Książka jest swego rodzaju kontynuacją poprzedniego dziełka P. Larere, *Les grands Pourquoi de l'Existence*, Paris 1964, Ed. du Centurion. Autor starał się tam wyjaśnić nieporozumienia, jakie dzisiaj zbyt często zachodzą między myślą ludzką a wiarą chrześcijanina. Był to więc zarys małej apologetyki. W obecnej pozycji również chodzi o wyjaśnienia, ale tym razem dotyczą one dziedziny ludzkiego postępowania i postaw moralnych. Problem jest ciekawy: czy postępować dobrze „po ludzku” oznacza jednocześnie postępować dobrze po chrześcijańsku? Istnieje niewątpliwie pewne pomieszczenie pojęć w tej dziedzinie. Wielu niewierzących w swym postępowaniu korzysta praktycznie z chrześcijańskiego dziedzictwa etycznego, nie wiedząc o tym lub nawet przecząc temu. Są też jednak liczni chrześcijanie, postępujący na codzień jak niewierzący. Słuszne jest więc pytanie o kryteria i motywy specyficznie chrześcijańskiego postępowania.

Autor wybiera kilka węzłowych zagadnień: miłość i regulacja poczęć, rozwód, pokój, wojna, rozrywka, modlitwa, grzech. Stara się najpierw spojrzeć